

Občni zbor Slavističnega društva Slovenije

Velika dvorana v Cankarjevem domu na Vrhniki, Tržaška cesta 25
Petek, 4. 10. 1996, 9.00-12.15

ZAPISNIK

1. začetek, izvolitev zapisnikarja in dveh overovateljev, delovnega predsedstva, komisije za sklepe, volilne komisije;

Predsednik SDS France Novak je pozdravil udeležence in predlagal delovno predsedstvo:

- delovno predsedstvo bo vodil dr. Marko Jesenšek,
- zapisnikar bo mag. Jožica Škofic,
- člana delovnega predsedstva bosta tudi mag. Majda Kaučič Baša in Judita Oblak,
- overovatelja zapisnika: Irma Kern Slapar, Irena Florjančič.

Člani delovnega predsedstva so hkrati tudi člani komisije za sklepe in volilne komisije.

Predlog je bil sprejet brez pripomb.

2. zapisnik prejšnjega občnega zbora

M. Jesenšek je prebral predlog dnevnega reda:

1. začetek, izvolitev zapisnikarja in dveh overovateljev, delovnega predsedstva, komisije za sklepe, volilne komisije;

2. zapisnik prejšnjega občnega zbora

3. poročila:

- upravnega odbora,
- blagajnika,
- uredništva Slavistične revije,
- uredništva Jezika in slovstva,
- Slovenskega slavističnega komiteja,
- Sekcije za slovenščino v javnosti,
- Sekcije za pripravo tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje,
- Sekcije za stanovska vprašanja,
- Lektorske sekcije
- slavističnih društev:

Celje,
Dolenjske,
Jesenice,
Koper,
Koroške,
Kranj,
Ljubljana,
Maribor,
Nova Gorica,
Pomurje,

Posavje,
Trst-Gorica-Videm,

- nadzornega odbora,
- 4. razprava o poročilih,
- 5. Pravila Slavističnega društva Slovenije, spremembe,
- 6. Pravilnik o tekmovanju za Cankarjevo priznanje,
- 7. sprejem novih častnih članov,
- 8. delovni načrt za 1996/97,
- 9. razrešnica voljenim članom odbora (predsednik, tajnik in blagajnik) in nadzornega odbora,
- 11. volitve novega predsednika, prvega podpredsednika, tajnika, blagajnika, nadzornega odbora,
- 12. razno.

Predlog je bil sprejet brez pripomb.

Zapisnik prejšnjega občnega zbora bo dostopen za branje v področnih slavističnih društvih, kdor želi, ga lahko prebere tam.

3. poročila (priloge)

a) upravnega odbora (France Novak, predsednik SDS),

SDS je bilo v preteklih dveh letih aktivno na več področjih:

- zborovanje slavistov v Krškem in Pišecah leta 1994 in v Ljubljani leta 1995 (manjkajo jubilejna predavanja, ki naj jih avtorji oddajo do 31. 12. 1996),
  - oba zbornika bosta še izšla;
  - na zborovanjih skuša SDS ohranjati ravnotežje med literaturo, jezikoslovjem in didaktiko ter vzdrževati stike med raziskovalci in učitelji (morda bi bilo potrebno organizirati specialna posvetovanja za raziskovalce),
  - novosti, ki so se na zborovanjih izkazale kot dobre:
    - okrogle mize,
    - predstavitev slovenističnih knjig,
  - začetek akcije Zbiranje besednega zaklada slovenskega govornega jezika,
- upravni odbor je imel veliko dela z različnimi nenačrtovanimi akcijami, kar priča o velikem ugledu SDS v javnosti, zahteva pa veliko dopisovanja, telefonskih pogovorov ipd.
- delo v sekcijah poživlja sodelovanje strokovnjakov,
- upravni odbor si želi več sodelovanja članov društva; poskusi za ureditev članstva še niso bili uspešni, SDS ne more spremljati gibajna članstva brez sodelovanja področnih slavističnih društev; prav tako nima podatkov o umrlih članih; zdaj imamo le podatke o umrlih častnih članih SDS,
- SDS z Zavodom RS za šolstvo organizira vsakoletna tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje,
- SDS sodeluje pri oblikovanju šolske zakonodaje (poslanci so o problematiki dobro obveščeni tudi zaradi pisem SDS - shranjena so v arhivu),
- tudi delo sekcije za kulturno dediščino je prevzel UO, nekaj akcij: Pleteršnikova domačija, hiša Marje Boršnik, Meškova domačija (nič novega), ob 100-letnici Kersnikove smrti - spominsko obeležje na gradu idr.,

- sej odbora je bilo malo, a so bile te daljše,
- 60-letnica društva je bila morda premalo izkoriščena za predstavitev javnosti (zborovanje),
- morda društvo v javnosti nima primerne mesta, tako predstavnika SDS ne vabijo na podelitve Prešernovih priznanj,
- zahvala organizatorjem slavističnega zborovanja na Vrhniki, MZT, MŠŠ in MK za sofinanciranje, Zavodu za šolstvo za sofinanciranje, upravnemu odboru, komisijam in sekcijam, zlasti njihovim predsednikom, za preteklo delo,
- ker je predsednik Slovenskega slavističnega komiteja Franc Zadavec opravičil svojo odsotnost, je predsednik SDS zbor obvestil, da je bilo v rednem roku za Mednarodni slavistični kongres v Krakovu prijavljenih 15 slovenskih referatov.

Predsednik je izpostavil problem tajnika SDS - njegovo delo naj se profesionalizira, za to pa SDS potrebuje dodatna finančna sredstva in prostore za urejeno poslovanje društva.

b) blagajnika (Andreja Žele),

Od približno 2400000 SIT pripada revijama Jezik in slovstvo ter Slavistična revija okrog 1600000 SIT, za poslovanje društva ostane 800000 SIT (sem so zajeti tudi stroški zborovanja slavistov, tekmovanja za Cankarjevo priznanje). Zelo malo denarja dobi SDS s članarinami, zato blagajnik poziva področna SDS, naj na žiroračun s sklicno številko za področna društva nakažejo zbrano članarino (po 1000 SIT) za ustanovitev osnovnega fonda, člani pa bodo dobili izkaznice. Predlaga, naj blagajnik le še izplačuje oz. zbira denar na prireditvah in ohranja vezi s članstvom, sicer pa naj poslovanje SDS prevzame za to usposobljen delavec na FF v Ljubljani.

c) uredništva Slavistične revije (Jože Toporišič),

Izhajanje SR: 1. št. je že izšla, 3. št. je v tisku, 2. št. še ni izšla, ker še ni bibliografije, 4. št. bo prinesla tudi bibliografijo J. Toporišiča.

Financiranje revije ni čisto dobro urejeno (včasih je za to skrbela založba Obzorja, kasneje FF, ki pa je imela težave s tiskarnami in financiranjem). Jože Toporišič je na kratko predstavil tudi zgodovino Slavistične revije. Pred 30 leti revija že nekaj časa ni izhajala, zato so uredništvo prevzeli M. Boršnik, F. Petre, T. Logar, od leta 1970 sta bila glavna urednika B. Paternu (za literaturo) in J. Toporišič (za jezik). J. Toporišič je bil odgovorni urednik do leta 1980, od leta 1981 je odgovorni urednik F. Zadavec.

Po mnenju J. Toporišiča je Slavistična revija edino znanstveno glasilo SDS.

č) uredništva Jezika in slovstva ter Znanosti mladini (Tomaž Sajovic) - priloga, d) uredništva Slovenščine v šoli (Silvo Fatur),

Revija je namenjena "terenski slavistiki", zalaga jo Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.

e) Sekcije za slovenščino v javnosti (Breda Pogorelec),

Referentka ugotavlja, da učinek dela za jezikovno kulturo in jezikovno zavest ni zadosten, vzgajanje za dvig jezikovne ravni pa je dolgotrajen postopek.

V 70-ih letih se je v Sloveniji oblikovala zavest o slovenščini kot državnem jeziku, a se je o problemu razpravljalo le v strokovnih krogih.

V nadaljevanju je B. Pogorelec predstavila delo strokovne skupine za jezikovno načrtovanje pri Odboru za kulturo, šolstvo in šport pri Državnem zboru Republike Slovenije (člani: Breda Pogorelec, Jože Toporišič, Majda Kaučič Baša, Marko Stabej, po funkciji predsednik SDS, Zinka Zorko idr. - poleg slavistov še psihologi, pravniki) ter zgodovino njenega nastajanja in delovanja. Delovanje:

- pomoč maturitetni komisiji pri ustanovitvi statusa slovenskega jezika na maturi (J. Dular je predlagal nenivojsko obravnavo predmeta),
- evidentiranje problemov, določanje področja delovanja - skrb za jezik v pisnem delu parlamenta ter pri ustnih nastopih poslancev,
- skrb za jezik pri vladi,
- šolski zakoni (status slovenščine in materinščine v šolski zakonodaji - gre za problem mešanje dveh pojmov ter definiranosti teh jezikov),
- odprta so še vprašanja o oblikovanju pravilnika o slovenščini na znanstvenih konferencah (MZT) - pojavlja se nevarnost, da bi slovenščina postala jezik zasebnega življenja,
- vprašanje jezika v gospodarstvu (dinamika razraščanja angleških izrazov v poimenovanjih gospodarskih družb - zakon o gospodarskih družbah zahteva novelo),
- vnesti slovenščino v zakon o varstvu potrošnikov (v 3. branju je predlog, naj bo neslovensko oglaševanje sankcionirano),
- jezik v zamejstvu in izseljenstvu.

Referentka ugotavlja, da so bili vsi predlogi sekcije odobravani in sprejeti v zakonih. Za to pa je potrebno sodelovanje slavistov in pravnikov.

Stranke ne smejo odločati o stvareh, ki so nacionalnega značaja, kar jezik vsekakor je. Naloga slavistov je ne le dati dobro jezikovno znanje, ampak tudi vzgojiti dober odnos do jezika. Slavistični aktivni bi morali pogledati, kdaj je zagotovljena kultura jezikovnega izraza (npr. v športu, gospodarstvu).

J. Dular je napovedal ustanovitev Urada za jezik, pri tem pa ni upošteval pripomb sekcije in jezikoslovcev. Vprašanje ostaja odprto za čas po volitvah. Potreba po delu take inštitucije je vsekakor velika, treba pa je določiti njen delokrog, način dela in sodelavce.

f) Sekcije za pripravo tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje (Miha Mohor),

Tema lanskega in letošnjega tekmovanja je bil - SSKJ ter Cankarjeva dela in jezik. Naloge sestavljajo na Zavodu za šolstvo in šport, pobude pa sprejemajo tudi iz študijskih skupin. Recenzenti so znanstveniki z ustreznih področij, zlasti s FF v Ljubljani. Ker je bilo v zvezi z organizacijo tekmovanja precej kritik, SDS predlaga novi pravilnik o tekmovanju, člani SDS pa naj se odločijo za novi predlog ali stari način tekmovanja.

Referent je nato bral novi Pravilnik (*priloga*) in predstavljal najpomembnejše spremembe.

g) Sekcije za stanovska vprašanja (Zoltan Jan),

Sekcija se je preteklem letu ukvarjala z naslednjimi vprašanji:

- šolska zakonodaja (status slovenščine v šoli, zmanjšanje učne obveznosti za učitelje slovenščine
- v OŠ ni bila uveljavljena ista pravica kot v SŠ),
- gibanje v sindikatih (materialni položaj učiteljev),
- sodelovanje v Odboru za položaj slovenščine Državnega zbora,
- položaj slovenščine na dvojezičnem področju republike Slovenije v šolski zakonodaji,
- popravni izpiti - izkazalo se je, da je junijski rok potreben, saj je velik % dijakov tedaj uspešen,
- matura,
- preoblikovanje OŠ (3 stopnje).

Strokovna javnost je izključena iz vzvodov odločanja! Da bi se položaj spremenil, pa je pomembna argumentirana strokovna podpora.

h) slavističnih društev: **Celje,**
   Dolenjske,
   Jesenice,
   Koper,
   Koroške,
   Kranj,
   Ljubljana,
   Maribor,
   Nova Gorica,
   Pomurje,
   Posavje,

(Predstavniki teh področnih slavističnih društev so poročila že oddali (Celje, Kranj, Koper, Nova Gorica) ali jih bodo v pisni obliki oddali na naslednji seji upravnega odbora SDS.)

Trst-Gorica-Videm,

Majda Kaučič Baša je predstavila delo tega zamejskega slavističnega društva v preteklem letu:

- IV. Primorski slovenistični dnevi v letu 1995, zbornik bo izšel, predavanja so obravnavala fašizem v literaturi in slovenski jezik na zahodni meji danes;
- organiziranje tekmovanja za Cankarjevo priznanje, ki v tem prostoru pomeni gibanje za slovenski jezik (13 spisov je v letu 1995 dobilo zlato priznanje, spise objavljajo in tudi tako popularizirajo tekmovanje) oz. poglobljanje odnosa do slovenskega jezika in literature ter poglobljanje znanja jezika;
- sprotno odzivanje na družbene spremembe, na zakonodajo, politiko (društvo ni politično vezano, zato deluje kot povezovalac vse manjšine);
- izdajajo glasilo z informacijami, strokovnimi članki;

Referentka se je zahvalila predsedniku SDS za ne le formalno pozornost do zamejskih slavističnih društev.

i) nadzornega odbora (Božena Orožen);

(priloga)

Poročil Slovenskega slavističnega komiteja in Lektorske sekcije ni bilo.

4. razprava o poročilih

Na poročila ni bilo pripomb.

5. Izjava slovenskih slavistov (Breda Pogorelec, Majda Kaučič Baša)

Breda Pogorelec je prebrala Izjavo o položaju slovenskega (knjižnega) jezika v Sloveniji (*priloga*), ki so jo udeleženci zborovanja sprejeli tudi kot svojo izjavo.

Majda Kaučič Baša je predlagala sprejetje izjave o položaju slovenščine in slovenistov v Italiji (*priloga*).

Matjaž Kmecl je podprl predlog M. K. Baša in predlagal še sprejetje izjave slovenskemu šolskemu ministrstvu:

"Slovenski slavisti, zbrani 4. oktobra 1996 na Vrhniki, predlagamo Državnemu zboru RS, naj z ustreznim podzakonskim aktom zagotovi maturantom slovenske gimnazije v Celovcu in slovenskih višjih srednjih šol v Trstu in Gorici enakopravne možnosti pri vpisovanju študija na slovenskih univerzah.

Prav tako predlagamo, da se tem maturantom pri zaposlovanju v RS brez dodatnih izpitov priznava ustrezno znanje slovenščine."

6. Pravila Slavističnega društva Slovenije, spremembe

France Novak je predstavil spremembe v Pravilih SDS. Predlagal je, naj ime Slavistično društvo Slovenije zaradi tradicije ostane, sicer pa bo to "zveza slavističnih društev republike Slovenije" in bo zajemala tako slovenistiko kot druge slavistične vede.

Marko Jesenšek je udeležencem občnega zbora predlagal, naj nova Pravila sprejmejo, po področnih slavističnih društvih pa naj jih natančno pregledajo in sporočijo morebitne pripombe upravnemu odboru SDS, ki bo nova Pravila registriral skladno z zakoni R Slovenije.

Predlog Franceta Novaka, naj udeleženci občnega zbora pooblastijo novi odbor, da usklajuje mnenja in da v sprejem nova Pravila, je bil sprejet.

7. Pravilnik o tekmovanju za Cankarjevo priznanje

Pravilnik je prilagojen novemu zakonu o društvih. Med spremembami so glavne: slavistika > slovenistika in druge slavistične vede; člani pokrajinskih slavističnih društev so tudi člani SDS; možnost, da ima društvo tri podpredsednike.

M. Mohor je nova pravila prebral že v svojem poročilu (*točka 3f*).

Generalni predlog, naj letos poteka tekmovanje za Cankarjevo priznanje po novih pravilih, hkrati pa naj področna slavistična društva sprejemajo in posredujejo SDS morebitne kritične pripombe in predloge, je bil sprejet.

8. sprejem novih častnih članov

Razglašenih je bilo 10 novih častnih članov, ki so jih predlagala področna slavistična društva (po abecednem redu):

- France Bernik (SD Ljubljana),
- Janko Èar (SD Maribor),
- Helga Glušič (SD Ljubljana),
- Berta Golob (SD Kranj),
- Matjaž Kmecl (SD Ljubljana),
- Stanko Kotnik (SD Maribor),
- Marko Kranjec (SD Ljubljana),
- Janez Mrdavšič (SD Maribor),
- Aleksander Skaza (SD Ljubljana),
- Janez Zor (SD Ljubljana).

Nove člane je na kratko predstavil Marko Jesenšek, obširneje pa bodo predstavljeni v zborniku SDS.

9. delovni načrt za 1996/97

Predsednik SDS France Novak je predstavil okvirni delovni načrt za leto 1996/97:

- organizacija tekmovanja za Cankarjevo priznanje,
- zborovanje slavistov,
- organizacija mednarodnega znanstvenega sestanka o načrtovanju jezika v Sloveniji in pri Slovencih zunaj Slovenije (zamejci in izseljenci),
- organizacija morebitnega specialnega zborovanja slavistov,
- spremljanje dela sekcije za slovenščino v javnosti,
- akcije sekcije za kulturne spomenike,
- iskanje delovnega prostora SDS in (morebitnega) profesionalnega tajnika SDS,
- ureditev članstva (članarina, evidenca, članske izkaznice),
- registriranje Pravil,
- prijave ministrstvu (Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Ministrstvo za kulturo) za sofinanciranje dejavnosti,
- nadaljevanje akcije Zapisovanje slovenskega besednega zaklada,
- ostale sprotne dejavnosti.

10. razrešnica voljenim članom odbora (predsednik, tajnik in blagajnik) in nadzornega odbora

Prisotni na občnem zboru so sprejeli razrešnico predsednika SDS Franceta Novaka, blagajničarke Andreje Žele in tajnika Marka Stabeja, voditelj občnega zbora M. Jesenšek pa se jim je zahvalil za požrtvovalno delo.

Sprejet je bil tudi predlog, naj nadzorni odbor (Vinko Omerzel, Božena Orožen, France Žagar) ostane isti.

11. volitve novega predsednika, prvega podpredsednika, tajnika, blagajnika, nadzornega odbora

Upravni odbor SDS predlaga novo vodstvo SDS:

- za predsednika: Zoltan Jan,
- za blagajnika: Andreja Legan Ravnikar,
- dva podpredsednika sta avtomatično SD Ljubljana in SD Maribor.

Občni zbor pooblašča novi UO, da najde podpredsednika in tajnika. Za razpolaganje s sredstvi na tekočem računu SDS pooblašča blagajnika (Andreja Legan Ravnikar), gospo Maro Brkiæ s FF, predsednika (Zoltan Jan), urednika revij Jezik in slovstvo (Tomaž Sajovic) in Slavistična revija (Vojko Gorjanc). Velja en sam podpis.

UO predlaga, naj se mesto tajnika čim prej profesionalizira - to skupaj z iskanjem primerne prostora za delo SDS ostaja ena najpomembnejših nalog novega vodstva.

Breda Pogorelec je predlagala, naj SDS poleg neprofesionalnega tajnika, ki bi opravljal le strokovno delo, najame posebno administrativno moč za manualno delo.

Novo vodstvo je bilo soglasno sprejeto. Novi predsednik Zoltan Jan se je zahvalil za zaupanje in izrazil svoje hotenje, da bo novo vodstvo SDS primerno nadaljevalo delo.

12. Razno

France Novak se je zahvalil Jožici Rode, prek nje pa vsemu vrhniškemu delu organizatorja letošnjega zborovanja slavistov, za dobro pripravo in potek zborovanja.

Občni zbor SDS je bil zaključen ob 12.15.

Zapisnikar Jožica Škofic
Overovatelj Irma Kern Slapar in Irena Florjančič